

PROPRETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Conform regulamen. de a-
plicare a tarifului comer-
cial, categoria V.

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foale înscrise în Registrul de
Publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 300 Lei

Pe 6 luni . . . 180 Lei

Pentru străinătate 900 Lei

Unitatea

Foale bisericicească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Creștini adevărați

Filosoful Aristide din Atena în Apologia sa, scrisă între 138—161 pentru împăratul Antonius Pius, zugrăvește această icoană magnifică a vieții creștinilor din timpul său:

„Creștinii, Impărate, după lungi cercetări au găsit adevărul și, cum apare din scrierile lor, ei sunt mai aproape de adevăr și de cunoașterea adevărată decât celelalte popoare; pentru că ei recunosc pe Dumnezeu creatorul tuturor lucrurilor și, în afară de acest unic Dumnezeu, nu mai cinstesc pe altul. Poruncile primite dela el le-au scris în inimile lor, și le urmează în nădejdea și așteptarea vieții viitoare. De aceea nu săvârșesc adultere nici desfrâu, nu depun mărturie mincinoasă, nu prădă bunurile încredințate lor și nu râvnesc la averea străină. Ei cinstesc pe tatăl și pe mama lor, iubesc pe aproapele și judecă după dreptate. Nu se închină idolilor cu formă omenească, și ce nu-și doresc lor nu fac nici altora, și nu mănâncă din carnea jertfită idolilor. Ascultă de asupritorii lor și și-i fac steși prieteni și fac bine dușmanilor lor. Soțiile lor, Impărate, sunt curate ca fecioarele, și fetele lor sunt cuviincioase, și bărbaiii lor se abțin dela patul nelegiuit și dela toată necurațenia, în nădejdea răsplătii viitoare în lumea cealaltă. Pe slugii, pe băieții și fetele lor, dacă au, îi îndeamnă din iubire să se facă creștini. Iar dacă s-au făcut creștini, îi numesc frați pe toți fără deosebire. Trăesc în umilință și bunătate, și minciună nu se găsește între

„Se iubesc unii pe alții, ajută pe văduve și apără pe cei orfanți, și cel ce are dă celui ce nu are. Când văd un străin îl duc în casa lor, și se bucură de el ca de un frate, pentru că ei nu se numesc frați după trup ci în spirit și în Dumnezeu. Când unul dintre cei săraci părăsește lumea aceasta, cel care-l vede se îngrijește, după puteri, de înmormântarea lui. Și când aud că cineva a căzut în prinsoare ori este asuprit pentru numele Hristosului lor, suferințele lui le tau asupra lor, și dacă pot, îl eliberează. Și dacă cineva dintre ei este lipsit ori sărac și dacă nici ei nu au de prisos, postesc două ori trei zile, ca să poată da celui lipsit. Poruncile Hristosului lor le urmează cu mare zel, trăesc cuviincios și drept, cum le-a poruncit Domnul Dumnezeu lor. În toate ceasurile laudă și preamăresc pe Domnul pentru binefacerile sale și mulțumesc pentru mâncarea și beutura pe care le-o dă. Și când un drept dintre ei părăsește lumea, se bucură și mulțumesc, lui Dumnezeu și i-și însoțesc cadavrul ca și când s-ar muta numai dintr'un loc într'altul.

„Și când unuia dintre ei i-se naște un copil, laudă pe Dumnezeu; dacă se întâmplă că acesta să moară în copilăria lui, preamăresc pe Dumnezeu și mai mult, fiindcă a trecut fără păcate prin lumea aceasta. Când văd însă că unul dintre ei a murit în necredință și în păcat, îl plâng amar și îl jelesc ca pe unul care merge în osândă”.

Creștini de Dumineca

(=). Apologeții primelor veacuri aveau față de asupritori și calomniatori un argument de putere zdrobitoare: pe creștinii înșiși. Și-au putut permite luxul împărătesc de a striga în fața tuturor: „Priviți-i; vedeți cum trăesc, ce viață duc; apoi judecați!” Argumentul a fost atât de tare, încât a dărâmat păgânismul, înălțând pe ruinele lui o civilizație nouă, de neasemuită strălucire.

Această civilizație se găsește astăzi la tragică răscruce. Pricina? Iarăși: creștinii, cu viața lor. Apologeții de astăzi ai credinții, în plin acord cu cercetătorii serioși ai problemelor sociale, s'au transformat în acuzatori neimblânziți. „Nu ezitam a afirma, — striga lumii Pius XII, în mesajul de Crăciun 1942 — că nu puțini din ceice se numesc creștini poartă în anumită măsură rezponsabilitățile colective ale evoluției eronate, a pagubelor și a lipsei de înălțime morală a societății moderne”. De ce? Ne-o spune, între alții alții, Werner Sombart (în: Das ökonomische Zeitalter). Stigmatizând drept operă demonică evoluția ultimilor 150 ani, el arată drumurile pe care Satan ne-a imbrâncit în catastrofă: mai întâi a distrus în cercuri tot mai largi credința în lumea cealaltă; a ațâțat apoi vanitatea și orgoliul omenească; a descătușat instinctele inferioare ce dorm în om; apoi prin mirajurile tehnicii i-a deschis perspective de dominație și putere fără margini. „Acestei ispite omul vremii noastre nu i-a rezistat, ca odinioară Fiul omului, ci s'a închinat stăpânului Infernului”.

Păgânizarea vieții ne-a dus la catastrofă. Răspunderile și vinovățiile le poartă creștinii, ca singuratici și ca totalitate. Nu numai cei declarați răi, lepădați de credință și deveniți agenți ai iadului; ci și cei buni, cei rămași în legăturile credinții. Mai mult ori mai puțin, „toți s'au abătut, și împreună netrebnicii s'au făcut”; unii prin lenevie, alții prin indiferențism, și iarăși alții prin lipsă de zel apostolic.

În cuvântarea sa despre rugăciune, din 13 Martie c. Sfântul Părinte denunța o categorie deosebit de numeroasă din acești vinovați, pe cari i-am putea boteza creștini de Dumineca. „Pomenim, zice Pontificele, o altă clasă de oameni cari, prin scisiunea ce o fac între viața religioasă și viața civilă, se poate spune că Dumineca dimineața se arată creștini, în tot timpul celalalt însă nu dau nici un semn de religie și credință. Victime ale separației vieții de religie, a lumii de Biserică, ei duc o existență dublă, contrastantă, oscilând între Dumnezeu și lumea dușmană; rod dureros al duhului laic ce străbate viața publică. Acestui fel de viață Biserică s'a opus și se va opune cu toată energia, conștientă de misiunea sa de a forma omul întreg, în

toate relațiunile vieții lui cotidiene; fiindcă omul are un singur suflet, răscumpărat și făcut fiu a lui Dumnezeu prin sângele lui Hristos, același în toate împrejurările vieții atât private cât și publice”.

Mulțimile cari aclamă pe Mântuitorul în Dumineca Floriilor pentru că, aceleași, Vineri să strige cu nestăpânită ură: „Răstignește-l!” au deasemenea în rândurile creștinilor de astăzi, descendență numeroasă și abominabilă. Sunt între noi mulți creștini de paradă, prezenți la toate festivitățile eclesiastice, sacrificându-se cu devoțiune la toate banchetele și congresele unde pot ciupi măcar un smoc de aplause; pentru că mână să-și ascundă cu prudență credința, ori să facă caz cu dușmanii ei. Câți sunt însă între noi creștinii de Joia mare? Aceia cari, trăind cu pâinea cinei celei de taină, înțeleg noblețea misiunii de a servi, nu de a fi serviți; săritor la necazurile celor mulți, stăruitori în umila împlinire a datoriei, și plecați la toate faptele bunătății! Și iarăși, unde și câți sunt credincioșii Golgotei; cei cari își poartă cu bărbăție crucea durerii și se sacrifică împreună cu Hristos pentru mântuirea fraților?

Trăesc, de sigur, și în zilele noastre sfinți; creștinismul hrănește și astăzi suflete de eroi și de martiri. Dar numărul lor e mic și glasul lor, copleșit de lărmălaia celorlalți, nu se aude. Hangul vieții publice îl duc fiii întunerecului, cari încearcă să discrediteze pe Domnul din pricina caricaturilor în care s'au prefăcut ucenicii Lui. „În veacul nostru de puțină credință creștinismul nu se mai judecă în sine, după cuprinsul său de adevăr, ci după purtarea creștinilor...” (Berdiaeff).

Astăzi, când securea sorții isbește năpraznic înseși temeliiile lumii, trebuie să se cutremure tot sufletul creștin și să-și dea seama de marea răspundere cuprinsă în acest titlu de noblețea divină. Să știe că purtarea lui, pilda vieții lui, oricât de modestă ar fi, este o forță care clădește ori distruge. De aceea fiecare trebuie silit să aleagă precis și categoric steagul sub care se înregimentează. Nu numai cei „reci”, ci și cei „stămpărați” sunt detestați de Domnul. Cu creștinii de Dumineca și de Florii nu se poate reclădi o nouă lume creștină.

Este deci una din cele mai arzătoare probleme, datoria de a provoca și a continua cu toată energia procesul de selecționare în marea tabără a creștinilor. Să se strângă cei buni cu adevărat, să iasă din anonimul umilinței, și pilda vieții lor de creștinism trăit intens nu va întârzia să dea roade. Agru și celelalte asociații religioase sunt un bun mijloc de cernere a spiritelor. Să se cultive în ele cu precădere creștinii practicanți, eli-

tele. Ele vor trebui să servească drept, aluat care va face să dospească apoi toată frământătura.

Mumai așa se va ajunge la biruința Invierii.

Să ne iubim morții!

Acesta este îndemnul minții sănatoase, ca sufletele celor dragi, scumpi, binefăcători și înaintași ai noștri să ne fie scumpe. Iar locurile unde zac — până la înviere — trupurile lor să le grijim, să le împodobim, să le cinstim. Acesta de altfel este sensul cel mai evident al omeniei, al bunătății, al culturii: grija de cimitire și cultul morților.

Intrând într'un sat, oraș sau altă țară, este destul să cercetezi cimitirele ca să ai informații exacte despre felul de a fi al locuitorilor. Unde afli un cimitir împrejmuit cu închisoare, fie de nule, scânduri, sârmă sau gard viu; unde afli mormintele așezate în ordine, grijite, ridicate, cu plantații de flori; unde crucile chiar și cele mai simple sunt bine așezate, iar în mijlocul cimitirului tronază sf. cruce, ai dovada cea mai sigură a credinței, bunătății și culturii oamenilor. Unde însă vezi cimitirul desgrădit, peste morminte cărări, crucile rupte de vitele cari pasc pe acolo, gropile rămase și peste tot burueni, spini bălării, să știi că locuitorii acestei comunități sunt răi, necredincioși. Da. Pentru că *termometrul vieții cu adevărat creștinești este grija care se pune pe cimitire și pe Casa Domnului, „sf. biserică“.*

Iată pentru ce și conducerea bisericii noastre în toate timpurile a dat dispoziții pentru cultul morților și pentru grija mormintelor.

Durere că avem încă destule parohii unde nici îndemnul minții sănatoase, nici dispozițiile mai marilor bisericești nu au putut îndupleca pe conducători și credincioși să vină la sentimente mai bune față de cei duși dintre ei.

Fiindcă se apropie una din zilele morților, Sâmbăta lui Lazar, e bine să ne reamintim dispoziția foarte categorică a Sinodu-

lui arhiepiscopului din 1927, care poruncește: „După însărat, preotul merge în cimitir, unde se așează o masă cu parastas, ori cu colivă și cu mărtișoare. Imbracă epitrahirul și felonul. Tămâiază masa. Dă binecuvântarea. Urmează rugăciunile comune, troparele: „Cu sufletele dreptilor... Una curată Ectenia morților... troparele morților 1, 3, 6, cu Mărire și acum... Bucură-te... Ectenie... troparele „Odihnește... Mărire și acum: Cela ce din Fecioara... Ectenia... Sedealna: „Cu adevărat... Mărire și acum „Preasfânta... Ectenie... Condacul: „Cu Sfinții... Icosul: „Tu singur ești... Apostolul și Evangelia dela rânduiala îngropării laicilor. Urmează o scurtă predică despre comuniunea sfinților, ori despre una din celea din urmă ale omului. Rugăciunea la binecuvântarea colivei, stropirea mărtișoarelor cu apă sfințită. Rugăciunea pentru iertăciunea de tot blăstămul și afurisenia. Deslegare“. Nu este iertat să fie vre-o parohie unde să nu se împlinească aceasta dispoziție categorică.

Faptul că în multe parohii nu se face însăratul în preziua sărbătorilor, motivându-se cu împrejurarea că oamenii sunt la lucru, nu vin la vecernie, nu-l scuză pe nici un preot dela împlinirea obligației de-a face slujba pentru morți în cimitir. Nici împrejurarea, că nu aduce nimeni părăstas ori colivă, deși dacă preotul ar pune suflet în pastorație, cu toată lipsa de cereale, s'ar aduce, nu-l scoate de sub datoria de a împlini acest serviciu pentru morți.

Chiar dacă nu ar merge nici un creștin în cimitir la aceasta sf. slujbă și atunci preotul este obligat să facă celea dispuse mai sus. Și dacă nu ar face, se face vinovat în conștiință: păcătuiește că nu și-a împlinit datoria și trebuie să fie pedepsit de autoritatea superioară bisericească. Deci pe lângă autocontrol: *Conștiința fiecărui preot, ar trebui ca și organele de control să cerceteze dacă se suplinește și aceasta foarte importantă datorie pastorală în toate parohiile.*

— Faceți-vă datoria față de orfani și văduvele de război.

Mărunțișuri

— *Rugăciuni pentru preoții morți.* Când sfârșitul lui Septemvrie tr. călătoriam cu un preot neohirotonit. Spunându-mi numele, întreb nu cumva e fiul fostului meu coleg în cursul inferior al liceului, I. D., fost preot? Mi-a răspuns afirmativ. La întrebarea, că soția de unde-i? Imi răspunde, că e fiica re-pausatului preot N. B. din T. „li am pe amândoi în pomelnicul meu“, îi spun și îl rog să mă ia și el în pomelnicul său. Mă privește întrebător, nedumerit: „Frate dragă, eu am în pomelnicul meu cu numele pe toți profesorii și învățătorii mei repauzați, pe toți colegii mei din liceu și teologie repauzați, despre a căror moarte am putut afla și pe toți preoții repauzați, cu cari am slujit vreodată sau pe cari i-am cunoscut personal. Păstrează pomelnicul în Liturghier la rânduiala Proscomidiei. Mulți preoți avem astfel de pomelnice. Mai am și pe foștii elevi, despre cari știu că au trecut la cele veșnice. Apoi în nume colectiv, pomenesc pe toți credincioșii, elevii și elevii mei repauzați“. — Văd pe tinerul confrate, că stă pe gânduri și cred, că până acuma și-a întocmit și el un pomelnic la fel. Pe noi ne costă așa de puțin și putem face fraților morți atât de mult bine.

— *Pierderile Blajului.* Ce-o mai fi asta? Sunt pierderi prin Caucaz, la Stalingrad și în alte locuri blăstămate. Dar la Blaj? M'am gândit mai de multeori, și gândul acesta mi-a venit mai pe urmă, când am cunoscut de plecarea părintelui *Manciulea*. Blajul în forma asta pierde pe cei mai buni. Dintr-acei cari au astăzi un nume, a pierdut pe *Agârbiceanu, pe Cotruș, pe Georgescu, pe Păclisan*, a pierdut pe vre-o câțiva profesori distinși în 1919 și acum pierde pe *Manciulea*. Mă gândesc de multeori, că oare nu s'ar putea găsi posibilitatea ca astfel de oameni distinși să rămână locului? Pentru ce nu s'ar fi putut să fie toți aceștia niște urmași în scaunele lui Crainic, Cipariu, Moldovanu, Bunca etc.?

— *Rugăciunea înainte de sf. Cuminecare.* Nu demult mi-a atras atenția asupra acestor

FOIȚA „UNIRII“

Discuții catehetice

2)

3. Păstorul sufletească ca să-și poată împlini *sublima* dar și *greaua* datorie de a catehiza, pe lângă pregătirea profesională, pe lângă darul și ajutorul lui Dumnezeu, *trebuie să se pregătească continuu pentru catehizare.*

Este fapt constatat că copiii nu iubesc studiul religiei cum ar merita. În Germania la 1910 s'a făcut o statistică din care a rezultat că abia la 0.8—2.72% din elevi le era plăcută religia. La 5—12.34% le-a fost neplăcută.

Nu iubesc copiii studiul religiei pentru că este greu și catehetul care ar trebui și ar putea să-l facă mai ușor nu-l face. Poate nu-l poate face, pentru că nu s'a pregătit.

Da! La catehizare trebuie pregătire continuă, zeloasă, serioasă. Învățătorul pedagog Förster zicea: „Învățătorul care comunică cunoștințe este *maestru*. Dar cel ce face caracter este *artist*. Catehizarea este o artă. *Catehetul trebuie să fie artist*. Iar arta se învață, se desprinde, se desăvârșește prin pregătire continuă“.

Erasmus, alt pedagog, în cartea sa „*de clamatio de pueris*“ scria și catehetului: „Na-

tura și-a dat copil, și-a dat numai o masă crudă, necioplită, necultivată, verde. Este datoria ta de a da forma cea mai bună materiei vânoasă și spre toate potrivită. Dacă o neglijezi, capeți o *bestie* — *fiară*, dacă ești cu grijă, *un asemenea lui Dumnezeu*“.

„Catehetul sapă în mintea și inima copilului cum sapă în piatră sculptorul. De aceea *ar trebui să-și măsoare fiecare vorbă ce o spune în fața copilului*... zice Montessori.

În vechime nu se scria mult despre cateheză. Nici nu era de lipsă pentru că familia, strada, societatea mică și mare erau creștine.

Azi e altceva și altcum. Copilul numai în școală și biserică aude de religie. În școală încă abia în ora de religie. Incolo aude, vede, simte tot contra religiei. De aceea trebuie să caute catehetul *căi noi*, cu ajutorul cărora să cerce a planta cât mai bine în sufletul copiilor adevărurile de credință și morală, să delature pedecile cari li-se pun în cale *lata în ce stă pregătirea la cateheză*.

Că nepregătirea la cateheză, o face ineficace, fără rezultat, o vedem cu toții, o arată experiența zilelor de azi. a) A fost destul o slobozire a frâului, ca o mulțime de copii catehizați, catehizați de cei mai bine apreciați cateheți să ia în mână cuțitul, revolverul, să încerce a teroriza, chiar pe cei mai mari binefăcători ai lor: cazul legionarilor.

b) Cu sutele, chiar peste mie absolvă-

an de an bacalareatul, tineri cari 12 ani au fost catehizați și unii distinși, premiați pentru studiul religiei, și totuși nu putem zice, că avem *intelectuali creștini cu adevărat, catolici*. Dovadă: atâtea lipsuri dela împlinirea poruncii a treia a Domnului, divorțuri, concubinaje, chiar părăsirea religiei.

c) Se spesează atâtea bani cu școli de fete, cu claustru și totuși vedem fete escartate din pension, din claustru, chiar, măritându-se cu bărbat de altă lege...

Vina este că se face cateheză fără pregătirea recerută.

Primul lucru în pregătirea la cateheză este planul de cateheză. An de an păstorul sufletească trebuie să-și facă plan de cateheză, plan de lecțiuni pe anul școlar întreg, pentru fiecare clasă, specificat pe zile și oare.

„Avem programă analitică“, zic unii, dar nu e nevoie de alt plan. Deși avem programă analitică, deși este an de an același obiectul adecă același material, totuși trebuie fiecare catehet să-și facă plan pentru că nu sunt aceleași subiectele cărora li-se propune, sunt diferite împrejurările, deci trebuie căutată calea cea mai bună și potrivită subiectului și împrejurărilor.

De pildă: În un loc este o putere didactică la 7 clase. În alta 2, 3-7 la 7 clase. În un loc sunt copii mai deștepți, în alt loc puțin. În unele locuri copiii sunt cu aplicații

găciuni o credincioasă. De altfel eu am ai scris și altădată despre ea. Scopul rugăunii e să deștepte încă odată părerea de u pentru păcate și iubire față de Hristos aharisticul. Scopul și-l ajunge, dacă e rostă cu evlavie, rar și răspicat. Pentru ce treie să o rostiască unii frați dintr'o suflare? ai bine nu ar rosti-o! Se scuza unii, că ebuie să o zică iute, pentru că altfel se înrcă. Dar cine-i pune să zică de rost? Cei aibiți ar putea încredința pe cantori să o stească fără grabă, în vreme ce ei potrivec ele sfinte la altar. Practica aceasta am văat-o în o biserică din Blaj și cei grăbiți pot a o imiteze. A rosti însă în fugă mare acele igăciuni, eu o socotesc drept un păcat imotriiva aceluia act solemn, care urmează.

— *Reorganizarea „Agrului”*. Am cetit și aceasta. Până acum eram obișnuiți să izim de reorganizarea despărțimintelor „Ara”. Tot la 3-4-5 ani cetiam, că cutare desurtământ s'a reorganizat. Apoi un an-doi, b noua direcție, mergea cât de cât. După 4-5 ani însă cetiam din nou de — reorgazare. Așa am ajuns și cu „Agru”? Am spus imul, la ultimul congres preoțesc și am rețit odată în „Unirea”, că preotul trebuie să un steag viu, în jurul căruia să se înșirue mic, cu mare, credincioși. În cazul acesta ururile merg bine și dacă se organizează și cietăți: „Agru”, reuniuni de femei, de bărți, de temperanță etc., merg lucrurile și u bine. Dar preotul e chiagul. Unde lipște acest chiag, unde viața e lipsită de suc, adifele nu rodesc și acolo vine — reornizarea.

— *Preoțimea și situația de azi*. În timpul n urmă am cetit multe scrisori de-ale failiilor mobilizațiilor trimise pe front. În unele n cetit și despre anumite nemulțămiri și dreptăți. Mare mi-a fost mirarea, când am tit scrisoarea unei femei străine de neamul stra, în care dă de știre soțului său, că pa românesc nu vrea să i se dea și ei aor pe timpul mobilizării soțului său. Am tit și plângeri de ale credincioșilor proprii atra unor preoți. Dacă totdeauna s'a cerut se cere preotului prudență, aceasta mai

cu seamă se cere în zilele de azi. Preotul totdeauna trebuie să sprijinească cererile drepte ale credincioșilor săi, ba și ale celorlalți locuitori din comună. Unde e vre-o cerere nedreaptă, să le explice cu spiritul blândeții și al răbdării. Tot așa când se cer lucruri grele, sau chiar imposibil de dobândit azi. Preotul e obligat să semnaleze cazurile de nedreptățire și de abuz. Firește, când și după ce are la mână dovezi sigure.

Preotul e obligat totdeauna să supravegheze și purtarea morală a credincioșilor. Firește și aici se recomandă prudență, cât mai multă prudență. Mi-aduc aminte ceva din războiul trecut. O nevastă a început să și facă de cap. Și știți, că pilda rea prinde și ispitele sunt mari. Dar a murit mama ei. Plângeau toți ai familiei, plângeau și pentru copiii duși în războiu. Plângea și fica cea rătăcită. La iertăciuni, am luat pe rând rămas bun dela fiecare copil în parte, contrar obiceiului meu. La fica cea rătăcită i-am spus în numele mamei sale: „Ce să-i spun dragii mele fice...? Nu-i voiu vorbi eu, ci las să-i vorbiască însuși Dumnezeu prin profetul Isaia: „Să și lase cel necredincios căile sale și omul cel fărădelege sfaturile sale și să se întoarcă la Domnul, și-l va milui și la Dumnezeu vostru, care va ierta păcatele voastre cele multe”. (Am cetit aceste cuvinte din paremia a doua dela sfîntirea cea mare a apei). Impresia lăsată de aceste cuvinte asupra credincioșilor, în cea mai mare parte femei, a fost zguduitoare. A doua zi fiica cea rătăcită a venit la mine pocăită, plângând cu amar.

Să nu uite frații, că cei mobilizați se vor întoarce acasă și în multe locuri vor începe tragerile la răspundere și răzburările. Cei mai în etate își vor aduce aminte de scene dureroase și sfâșietoare dela sfârșitul războiului trecut. Ce bine ar fi, ca preoțimea noastră să nu aibă parte de astfel de scene!

Octavian Popa

— *Sprijinind „Consiliul de Pa'ronaj”*, sprijiniți opera de asistență, cea mai utilă în împrejurările de astăzi.

Colțul AGRU-ului

Teiuș. La chemarea Păr. Ștefu Traian s'au adunat la școală un mare număr de credincioși. Păr. Ștefu, într'o simțită cuvântare, a talmăcit rostul întrunirii. A arătat primejdiile ce amenință viața noastră bisericească și națională. Pe Teiușeni însuși trecutul lor îi obligă să fie în primele rânduri ale luptătorilor credinții. Vlădica Teofil care, văzând pericolul calvinizării și prin aceasta a desnaționalizării românilor a decis întoarcerea la sânul Romei, se trăgea din Teiuș. Când calvinii au încercat să pună mâna și pe biserica românească din Teiuș, biserică zidită de Iancu Corvinul, înțelepciunea păstorului lor sufletește, i-a salvat.

Pentru a putea activa în acest spirit luptător al trecutului, s-a decis constituirea Agrului local, în frunte cu următorul comitet:

Pop Ioan șeful gării, președinte; **Popa Ionuț**, cantor și primar, vicepreședinte; **Traian Cionfi** inv. secretar; și **Crișan Simion**, **Muntean Iacob**, **Teiușan Traian**, **Pop Gligor I. Mihăilă**, **Moldovan Iacob**, **Crișan Iacob I.**, **Loghin**, **Bălan Ștefan** ca membrii. Dl Pop Ioan mulțumind în numele celor aleși, promite că va munci din răspuțeri pentru propășirea Agrului din Teiuș.

Beiuș. *Reununea femellor române unite*, și-a ținut de praznicul Bunevestiri, în sala de gimnastică a liceului de băieți „S. Vulcan” adunarea plenară anuală. Membrelé toa'e, în frunte cu doamna Bozaci, au au asistat la Sf. Liturghie și s'au împărțit. După aceea, a avut loc ședința, sub prezidiul Păr. canonic onorar Dr. V. Hetco, care a deschis-o cu o cuvântare despre rostul reuniunii. A urmat raportul doamnei Fântănaru, despre activitatea bogată ce s'a desfășurat în toate ramurile, biserica, cimitir, spital, etc. Dl Ardelean cetește darea de seamă asupra casei cu un rezultat prea îmbucurător. Doamna Eliza Dr. Pavel cetește apelul președintei doamna Boilă, după care ședința e închisă cu cântecul „Cuvine-se cu adevărat”.

La Iclod (Târnava-Mică) s'a înființat „Agru” la stăruința Păr. Victor Gizdav și a dlui învățător Ilieș Dumitru, duminică în 28 Martie. S'a ales următorul comitet: Președinte învățătorul director **Ilieș Dumitru**; secretar **Bianu Victor**, membrii în comitet: **Lațiu Nicolae**, **Cicu Iun.**, **Damian Iacob Caizer**, **Docolin Artimon Novea**, **Barna Moise** și **Bărbuleț Ioan**; cenזורi **Damian Nicolae** cantor, **Barna Marian**, și **Damian Gheorghe Ciucodi** — S'au înscris cu totul 46 membri.

Ernea. (distr. Dumbrăveni). — Duminică, 4 Aprilie a. c., în cadrul unei lrumoase serbări, dată de copiii gr. cat. dela școala primară, sub conducerea păr **Teodor Aldea**, s'a înființat „Agrul” parohial, înscriindu-se ca membrii toți fruntașii acestei parohii. Rostul asociației l-a deslușit păr **Eagen Popa** profesor la Blaj

Alba-Iulia. — Din seria proiectată de Comitetul local Agru, s-a ținut Joi, în 15 Aprilie, întâia con-

ne, în altele cu năravuri rele. În unele loci se ocupă părinții mai intensiv cu eduția și instrucția copiilor, în alt loc nu. În ele locuri învățătorul este creștin, creștinativ, practicant; în alt loc este indiferent, iar rău, dușman alui Dumnezeu. În unele nilii și sate văd copiii pilde bune, învață eștinismul din viața celor mari, în alte părți d și învață rele.

În un loc frecvența școlară e bună, în loc slabă. În un loc cercetează școala nu-ți iarna. Cât ce dă primăvara și toamna nă târziu nu merg la școală. În unele sate orașe mediul e bun pentru educație, în al-e rău.

În unele familii și sate copiii sunt bine brăcați, nutriți, în altele sunt goi, desculți, mânzi. De toate aceste împrejurări treie să țină cont catehetul. Să nu uităm că șmanii lui Dumnezeu și ai bisericii sale arcă toate mijloacele, caută toate căile proce pentru a împedeca creștinismul. Catehetul trebuie să fie și mai zelos în căutarea jloacelor celor mai ducătoare la scop pen- răspândirea credinței și moralei.

Știu că sunt mulți cari auzind de plan abese ironic, dau pe marele și savantul și gatelizează efortarea celor cari știu că a plan nimic nu se poate realiza.

Dar oricine, ce ar zice, realitatea este precum pentru cultivarea unei gospodării

cât de mici este nevoie de un plan, de o pregătire serioasă, cu atât mai mult pentru cultivarea celei mai minunate gospodării: îndrumarea sufletului, formarea caracterului, instrucția și educația copiilor este lipsă de plan.

Acestu plan cred că este foarte bine să i se dea chiar No. of. din exhibitorul parohial la sfârșitul anului școlar și să se păstreze în arhivul parohial ca un document al muncii, trudei păstorului sufletește. Este de dorit, ca la sfârșitul anului școlar catehetul să facă asemenea gospodarului care își face socoteala, se gândește ce n'a succes, pentru ce, unde n'a reușit și cauza; să și facă observările despre celea experiate la cateheză în decursul anului școlar. Aceste observări sunt foarte necesare pentru sine în anii următori, iar pentru urmașii în pastorație vor fi un izvor de îndrumări, o colecție de gândiri, idei și îndemnuri.

4. Pe baza planului general făcut, *pregătește catehetul lecție de lecție*. Mulți cred că e lucru ușor a propune celor mici. Greșală mare. E ușor poate a-i comunica anumite cunoștințe noi. Dar catehetul face altceva decât comunicări de cunoștințe El trebuie să planteze în mintea copilului tot ce are el mai nobil în sufletul său. Pentru aceasta trebuie să se pogoare la nivelul elevului. Montessori zice: „Educatorul trebuie să

se pregătească și în ceea ce privește interiorul său, reintrând în sine însuși cu înțelepciune spre a descoperi anumite determinate scăderi, ce pot deveni într'ansul obstacole, când va educa pe cei mici. Ar trebui ca educatorul să scoată mai întâi bârna din ochiul său și numai după aceea caute paiu în ochiul copilului”.

Lucru mare și greu. El trebuie să dea viață religioasă. Să lumineze mintea. Să miște voiața. Să nobiliteze inima. Să facă caractere. Să planteze viața divină, supranaturală în slaba, plâpânda fire omenească. Catehetul trebuie să și facă pe copii să iubească pe Isus Domnul, să practice viața creștinească. Să desvoalte în copii gândul că în orice moment trebuie să trăiască după voia lui Dumnezeu. Cât de mare diferență este între slujba unui catehet și cea a învățătorului o spune Dl Nicolau prof. universitar București: „Când e vorba de educarea sufletesească, chestiunea se schimbă. E vorba de un raport direct — spre deosebire de cel indirect din domeniul științelor — dela suflet la suflet. Iatre elevul educat și educatorul ce influențază nu se mai interpune nimic”. Deci a catehiza nu e lucru ușor. Nimeni nu poate ca ce nu are. Deci catehetul trebuie să se pregătească lecție de lecție.

El trebuie să se gândească, să se concentreze asupra materiei pe care are a o preda. Să și aleagă și fixeze chiar vorbele cu cari

erință. În sala mare a teatrului „Carageale” a vorbit prof. Augustin Popa, directorul nostru, despre „Noua ordine” spre care trebuie să se îndrepte lumea. — Conferința a fost încadrată într'un foarte drăguț festival dat de elevii școlii primare din Sântimbru, conduși cu multă pricepere de Dna învățătoare Lazar. Cântări recitări de poezii și piesa regretatului nostru Al. Lupescu; „Fetița orfană” au constituit programul, reușit peste toate așteptările. Micii debutanți dela sat și-au jucat rolurile cu pricepere și fără greș, simțindu-se pe scena orașului „ca la ei acasă”. Laudă lor și d-nei învățătoare Lazar, care i-a pregătit.

Sibiu. — Ciclul de conferințe organizat în postul mare de Agriul local s-a încheiat Joia trecută, 7 Aprilie, când a vorbit d. Zenovie Păclisanu, director general în Ministerul Propagandei Naționale, despre: „Inochentie Micu”, luptător pentru biserică și neam. Marea sală a Prefecturii arhiplină de lumea cea mai selectă a Sibiului a urmărit cu emoție sbuciumul dramatic și profetic al marelui mucenic, prezentat de către cel mai bun cunoscător al trecutului Ardealului românesc.

Din activitatea „Astrului” Cluj-Sibiu. Despre activitatea tineretului universitar din Sibiu, nu s'a scris nimic până acum în coloanele „Unirii”, ceea ce nu înseamnă că studențimea a fost absentă dela preocupările spirituale.

În general, se face atâta caz și se apelează la viața de caracter și de elite creștine; ceea ce însă nu se poate înfăptui numai cu programe obișnuite. Mulți îl acceptă pe Hristos, dar numai pe jumătate, fugind de trăirea Evangheliei; unii se complac în indiferentismul religios; ca să nu mai pomenim de neserioșii negativiști. Ne lipsește cultivarea unei vieți interioare, adică o viață mai intimă cu Isus. Nu ne folosim în măsura necesară de mijloacele date de Mântuitorul și puse la dispoziția Bisericii Sale.

Sf. Părinte Papa Piu XII, cu ocazia primirii solemne a tinerimii „Acțiunii Catolice”, a spus foarte clar: „De ce oare tineretul nu aleragă în Casa Domnului, ca să ia parte la Pâinea Vieții Veșnice, această dumnezeiască privesc de credință și de evlavie, îngenuchind în fața altarului? De ce nu sunt părtași la masa veșniciei, Vădit lucru este că nu cunosc dragostea fără margini a Mântuitorului Isus; pentru că a devenit rece și nepăsătoare credința lor; pentru că bucuriile și plăcerile acestei lumi se așează ca o ceață pe avântul sufletului lor nemuritor și tinerii nu știu să mai guste din Ea și să se bucure de dulceața hranei Domnului, a Pâinei Vieții Veșnice. Iată de ce tineretul rătăcește pe căi greșite”. Mai departe spune Sf. Părinte: „Veți citi mult, veți studia mult, veți învăța multe, dar către sfârșitul vieții, veți înțelege însemnătatea Catehismului, care este un cod al adevărului; adus de dumnezeiescul Mântuitor pe pământ, ca să ne ridice la culmile binelui, până la Cer”. — Se pare că într'o măsură oarecare s'au introdus, în cadrele Astrului din Sibiu, aceste principii călăuzitoare.

Sub conducerea Părintelui spiritual A. Ciuncanu

are a înscrie în mintea școlarilor cuvântul Domnului și să le verse în inimi practicele creștine. Trebuie să facă legătură cu lecțiile anterioare. Să pregătească pe copii, pentru noua lecție. Să îi facă curioși pentru a-l asculta cu drag. Să facă aplicarea, adică să scoată sfaturi, îndemnuri, hotărâri.

Profesoara Paladi, bună pedagogă, scrie în cartea *Educație*: „Dar planul unei lecții trebuie să izvorască din propria ta pricepere — bazată negreșit pe studii serioase — din sufletul și inspirația ta, pentru clasa ta, pentru elevii tăi, ce-i cunoști și cari sunt alții decât acei la cari s'a ținut lecția ce o ai de model. Pentru ei vei găsi un fel de a preda acele lecții în chip mult mai reușit.

Pentru acestea însă de sigur trebuie să fii samă de ceea ce te-a învățat profesorul și de ceea ce găsești prin cărți și reviste bune; dar mai mult ca orice să fii samă de copii. Ei sunt materialul din care cioplești frumoasa statuă a omului desăvârșit”.

Catehetul care nu se pregătește, nu va face lecție reușită. Nu va ști ținea în disciplină pe școlari, ca să fie atenți și să fie activi. Atitudinea lui nu va fi demnă. Lecturile și ținuta vor fi necorespunzătoare. El va fi nervos, va scăpa vorbe nelalocul lor, va trece

s'a realizat până în prezent următoarele: După Crăciun, am avut *ședințe săptămânale*. Dl *Liviu Lupan* fiind președinte la studenți și D-ra *Florica Varna*, președintă la studente. S'au ținut *conferințe lunare* de către Păr. *Ion Agârbiceanu*, despre „Veșnica actualitate a credinței”; Păr. *Deiman*: „Viața naturală și supranaturală”; Păr. prof. *Liviu Chinezu*: „Căderea omului și răscumpărarea”; Păr. *Liviu Pandrea*: „Legătura dintre viața pământească și cea viitoare”. Deasemenea, Păr. spiritual, în afară de exortările obișnuite dela fiecare ședință, a ținut și câteva conferințe, încadrate cu proiecțiuni.

Trebuie să remarcăm în mod special apostolatul pe teren al domnișoarelor studente, care din inițiativa D-rei președintă, au organizat vizite în familiile sărace din cartierul Lazaret, unde pe lângă o educație spirituală, s'au distribuit copiilașilor mâncare, haine, jucării etc.

În actualul post am avut și *Exerciții Spirituale*, ținute de Păr. Prof. *Antoni Pop*, 30 Martie—3 Aprilie, în decursul cărora s'a ținut și o „Adorație Euharistică” de 24 ore, cu ocazia primei Vinere din lună în capela Surorilor dela Clinicele Universitare, apoi cuminere generală, în corpore, tot aici. Să ne fie permis ca și pe această cale să aducem cele mai sincere mulțumiri Surorilor noastre și în deosebi Cuv. Sorei Superioare Angela, pentru ajutorul spiritual care ni l-au dat. — Am trăit, cu această ocazie, clipe în adevăr mângâitoare, într'o atmosferă absolut familiară.

Activitatea se continuă și acum, deși sunt multe greutăți în viața studentească... Avem ședințe săptămânale, separat studenții și studentele, vizite la săraci, liturgii și împărtășanii dese.

Pentru toată această viață interioară și mai ales pentru apostolatul între studenți, avem nevoie de unele lucruri practice, care vor trebui rezolvate cu multă înțelegere. (N. Pop, medicinist)

Știri mărunte

Reculegeri sufletesti. În zilele de 10-12 Aprilie c., credincioșii noștri din *Cenade* au avut parte de *reculegeri sufletesti*, cuvântul Domnului vestindu-l cu acest prilej pâr. *Dumitru Neda*, canonic mitropolitan. La ascultarea spovedaniilor a dat ajutor pâr. *Adrian Teodorescu*, preotul local. — Tot atunci au avut loc și la *Tăuți* bucurii spirituale asemuitoare. A predicat pâr. *Ștefan Crișanu* din Micăsasa. La ascultarea mărturisirilor au dat ajutor și frații preoți: I. Băcilă din Lodroman, Virgil Anca din Făget și Alex. Munteanu, preotul local. — Preamărit fie Domnul pentru toate!

Exerciții spirituale. Conform tradiției, *elevii școlilor Blajului* au fost pregătiți de Sf. Sărbători ale Învierii prin *exerciții spirituale*. Au obosit la ele următorii preoți: La Școalele de fete, curs superior: Păr. Canonic *Ion Agârbiceanu*; la curs in-

și la brutalități. Lecția va fi sarbădă, oboseitoare. Ora de cateheză va deveni o tortură și studiul religiei o sperietoare pentru elevi.

Catehetul trebuie să-și pregătească lecția acasă, pentru că la școală el, pe lângă predarea lecției, trebuie să studieze și individualitatea viitorilor săi fii sufletesti. Trebuie să îi cunoască nu numai în exterior ci mai ales în interior. Să îi pătrundă. Să știe la care ce îi lipsește. Pe care cum să-l trateze, ca să-l ridice sus, sus, tot mai sus spre desăvârșire, spre sfințenia poruncii de Domnul:

Dna Paladi zice: „...Trebuie să-l cunoști (pe copil) în toate părțile lui sufletesti și trupesti. Să știi cum să mergi, cum să apeși, cum să mănuești acest delicat material... Uită-te mult și adese în ochii copilului. Ai multe de citit acolo. El te învață ce trebuie să faci și cum trebuie să lucrezi. El te inspiră. El te conduce mai sigur ca toți pedagogii”.

Celea constatate despre copii să-le notezi, să le reexaminezi, să le confirmi, și așa vei ajunge păstorul de suflete să-ți cunoști turma. Așa vei ajunge să fii păstorul adevărat și nu năimit. Așa vei ajunge să-ți cunoști oițele, și poți satisface porunca Domnului.

Un protopop mai bătrân

Tipografia Seminarului Blaj

ferior: Păr. Dr. *Liviu V. Pandrea*, din Blaj. La ceul de băieți, curs sup.: Păr. Dr. *Dominic Necula*, București; curs inferior: Păr. Dr. *Alexandru Todea-Blaj*; La Școala normală de băieți: Dr. *Alexandru Todea-Blaj*; La Școala de aplicație: Păr. Dr. *Simion I. Crișanu-Blaj* — La Liceul Comercial băieți, curs sup.: Păr. Dr. *Simion I. Crișanu-Blaj*; curs inf.: Păr. *Emil Marchis-Blaj* — La Școala de arte și meserii: Păr. Dr. *Eugen Popa-Blaj* — Școala de ucenici: Păr. Dr. *Simion I. Crișanu-Blaj* — Pentru clericii seminarului Bunelvestirii acelaș lucru bun pâr. *Ioan Miclea*, prof. de religie în Blaj. — Ție, Doamne! (isc.).

Locale. Dumineca viitoare, de luminata Învierii, va predica în catedrală I. P. S. *Vah Traian* despre: Sf. Euharistie și învierea gloriei trupurilor. Luni, a doua zi de Paști va predica pâr. *Ioan Vultur*, profesor, despre: Sf. Euharistie-sacrament. Marți, a treia zi de Paști, va predica pâr. *Grigore Friciu*, profesor despre: Sf. Euharistie ca jertfă.

— Dumineca trecută, în cadrul *ședinței* organizate aranjată de „Reuniunea Femeilor Române nite — Blaj” în Palatul Cultural, a conferențiat *Ion Breazu* dela Universitatea din Cluj-Sibiu. Te conferinței: Luptele pentru limbă ale Românilor din Transilvania. Conferențiarul a fost ascultat cu atenție încordată de publicul numeros și ales, apoi la aplaudat călduros.

Serbare religioasă la Beiuș. Elevii dela două licee, sub coaducerea pricepută a duhoșilor, au aranjat în 4 Aprilie a. c., în sala de naștică a liceului de băieți, un reușit *festival religios*, la care a luat parte tot ce are orașul mai select. Programul a constat din trei coruri, conducerea profesorului de muzică M. Bruchent, trei bucăți muzicale executate la pian, vioa voce. Conferința a rostit-o un elev din clasa despre: Fecioara Maria, mijlocitoare la mântuirea neamului omenesc. Doi elevi au interpretat logul: *Legenda marelui Rabin*, de G. Papini. Partea culminantă a serbării a fost sceneta: *Cele șapte mame*, care prin măestria, dibăcia, dar mai ales gingășia interpretelor, a picurat în inimile ascultătorilor adevărată recreiere sufletescă lădându-se dela această serbare pe deplin mulțumit și întăriți de cele văzute și auzite. (N. Cristea).

— Mitropolia Română Unită — Blaj —

Nr. 2421—1943

CONCURS

Pentru completarea oficiului de *implicatuar II*, vacant în Cancelaria Sfintei Mitropolii din Blaj, în conformitate cu art. 61 din Codul Funcționarilor publici Regele Mihai I, publică concurs cu termenul de 30 Aprilie 1943.

Candidații trebuie să îndeplinească condițiile cerute de Art. 3 și 57 din Codul Funcționarilor publici, să fie preoți ori cel puțin absolvenți de teologie (Acad. de teologie) și să-și înainteze cererile până la data de 10 Aprilie 1943.

Blaj, la 10 Aprilie 1943.

Valeriu Traian
Administrator Apostolic
Mitropoliei Blajului

Mitropolia Română Unită Blaj — Administrația
C. Capitulară

Contabil

Se caută, — bărbat sau femeie, — să conducă *contabilitatea* în partidă dublă Uzina electrică a fondului Augustin Lazăr din Blaj.

Informațiuni la Administrația Centrală Capitulară.

Blaj la 5 Aprilie 1943

Capitulul Mitropoliei
Dr. V. Macaveiu